

การบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรี ให้เป็นองค์กรสมรรถนะสูง

วรพิชญ์ ลิขิตายน^{1*}

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1. ศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรี 2. พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรีให้เป็นองค์กรสมรรถนะสูง งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานจากการศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยการประยุกต์ระเบียบการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้การทบทวนวรรณกรรมและเอกสารที่เกี่ยวข้องร่างแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน และนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน โดยได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.972 จากนั้นนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างคือบุคลากรของสถานศึกษาจำนวน 255 คน แล้วได้ดำเนินประยุกต์ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพมาประกอบกันคือ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก จากผู้ให้ข้อมูลที่มีประสบการณ์ด้านอาชีวศึกษาจำนวน 11 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าฐานนิยม และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรีมีการใช้หลักการบริหารจัดการ ด้านองค์กร ด้านวางแผนเชิงกลยุทธ์ ด้านมุ่งเน้นผู้รับบริการและมีผู้มีส่วนได้เสีย ด้านการวัดการวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ด้านการมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล ด้านการจัดการกระบวนการและด้านผลลัพธ์การดำเนินการ โดยการบริหารงานดังกล่าวมีผลต่อ ด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิพล คุณภาพการให้บริการ และการพัฒนาองค์กร

2. รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรีให้เป็นองค์กรสมรรถนะสูงหรือ HPR (High performance rcheewa) Model ประกอบด้วย นโยบายที่ดี (Good policy) บุคลากร (Personnel) การปฏิบัติงาน (Operational) การประเมินผล (Evaluation)

คำสำคัญ : การบริหารจัดการสถานศึกษา, สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, จังหวัดสระบุรี, องค์กรสมรรถนะสูง

¹ นักศึกษา รัฐประศาสนศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี

*ผู้นิพนธ์หลัก e-mail: worapit@gmail.com

MANAGEMENT FOR VOCATIONAL COLLEGE OF THE OFFICE OF THE VOCATIONAL EDUCATION COMMISSION SARABURI PROVINCE TO HIGH PERFORMANCE ORGANIZATION

Worapit Likitayon^{1*}

Abstract

This quantitative and qualitative research was aimed to: 1. studying the Management of Vocational College of the Office of the Vocational Education Commission Saraburi province. 2. developing and presenting the model of Management for Vocational College of the Office of the Vocational Education Commission Saraburi to High Performance Organization. For the methods research thorough Quantitative Research method with application of Qualitative method Research. Researcher studies and reviewed to creating a questionnaire and presented to 5 specialists. The questionnaire showed $\alpha = 0.6$ then pre-Trial the questionnaire to 30 persons. Here, that showed confidence of questionnaire $= 0.972$ after that the questionnaire was now used with the target group of 255 persons who related to Vocational college. In term of Qualitative method Research used field study survey method consist with community survey, non-participant observation, documentary research, in-depth interview with 11 persons who experted in vocational college management.

Finding revealed that:

1. The management of Vocational college of the office of the vocational education commission Saraburi province were Organization leadership, Strategy Planning, Customer Service and Stake holder, Measure Management analysis and Knowledge Management, Process management, Operation outcome, and have an affect on Government Performance, Efficiency, Effectiveness, Service Quality, Organization Development.

2. A model for the management of vocational college of the office of the Vocational Education Commission Saraburi province to High performance Organization or HPR (High Performance Rcheewa) Model that is appropriate to present-day situation must include 1. Good Policy 2. (Personal) 3. Operational 4. (Evaluation)

Keywords : Management for Vocational college, Vocational college of the office of the vocational education commission, Saraburi Province, High Performance Organization

¹ Phd Candidate in public administration Thepsatri Rajabhat University

*Corresponding author, e-mail: worapit@gmail.com

ภูมิหลัง

ในประเทศไทย สำนักงาน ก.พ.ร. ได้กล่าวถึงองค์การสมรรถนะสูงและพยายามผลักดันแนวคิดนี้ไปใช้ในองค์กรภาครัฐของไทย ปัจจุบันส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจขนาดใหญ่บางแห่งได้นำแนวคิดนี้มาใช้ อย่างไรก็ตามจากการสำรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง พบว่าเอกสารส่วนใหญ่ที่เกี่ยวกับองค์การสมรรถนะสูงจะเป็นข้อเขียนจากบริษัทที่ปรึกษาต่างประเทศนอกจากนี้เอกสารส่วนใหญ่จะเน้นการพัฒนาองค์การให้เป็นองค์กรสมรรถนะสูงเพื่อผลประโยชน์ขององค์กรเป็น ทั้งนี้ เพื่อให้การยกระดับขีดความสามารถและสมรรถนะของระบบราชการมีมาตรฐานตามเป้าหมายการพัฒนาาระบบราชการดังกล่าว จึงเกิดการปฏิรูประบบราชการ และมีพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 โดยสำนักงาน คณะกรรมการบริหารระบบราชการ ได้นำพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวมาใช้อย่างจริงจัง ซึ่งแนวทางหนึ่งที่น่าสนใจคือการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการโดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ หลายรูปแบบรวมทั้งการปรับปรุงกฎระเบียบต่าง ๆ มีกลยุทธ์การปฏิบัติและมีกลยุทธ์การควบคุม

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาถือได้ว่าเป็นองค์กรที่สำคัญในการจัดการศึกษาที่กำลังมีความสำคัญต่อประเทศอย่างมาก เนื่องจากประเทศกำลังพัฒนาและแข่งขันอยู่ในเวทีโลก โดยการพัฒนากำลังคนสายอาชีพก็เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างมากของการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน การจัดการอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น จึงเป็นงานที่เป็นประโยชน์อย่างมาก และเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศ (จาตุรงค์ ฉายแสง, 2556) ในช่วงที่ผ่านมาสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้รับการกล่าวถึงมากขึ้น เมื่อการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของประเทศ ได้รับการส่งเสริมและมีอัตราการขยายตัว แรงงานที่ต้องการในระบบเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม เรียกร้องให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาต้องเข้ามาช่วยเหลือเพื่อพัฒนาแรงงานให้มีความรู้ความสามารถ ตามที่ระบบเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมต้องการ อัตราการเลือกเรียนอาชีวศึกษาจึงสอดคล้องกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ของประเทศ ในระยะ 5 ปี ที่ผ่านมา (พ.ศ. 2550-2555) (เกษมสันต์ วัฒนาณรงค์, 2555)

สภาพทางเศรษฐกิจของจังหวัดสระบุรี ในปีพ.ศ. 2554 ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 4 จาก ปีพ.ศ.2553 ประชากรมีรายได้เฉลี่ยต่อหัว 295,928 บาทต่อปี และสูงเป็นลำดับที่ 11 ของประเทศ เป็นลำดับ 2 ของจังหวัดภาคกลาง โดยมีผลิตภัณฑ์มวลรวมตามราคาประจำปี 181,973 ล้านบาท ซึ่งสาขาการผลิตด้านอุตสาหกรรมมีมูลค่าสูงสุดของสาขาการผลิตทั้งหมด คือ 108,875 ล้านบาท (แผนพัฒนาสถิติจังหวัดสระบุรี, 2557 หน้า 5) ความต้องการแรงงานในภาคอุตสาหกรรมการผลิตของจังหวัดสระบุรี ตำแหน่งงานว่างส่วนใหญ่ต้องการผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับ ปวช./ปวส./ อนุปริญญา 2,372 คน (ร้อยละ 41.47) รองลงมาระดับมัธยมศึกษา 1,920 คน (ร้อยละ 33.57) และระดับประถมศึกษาและต่ำกว่า 1,095 คน (ร้อยละ 19.14) (สำนักงานจัดหางานจังหวัดสระบุรี, 2556 หน้า 11)

จังหวัดสระบุรีเป็นจังหวัดที่มีการเปิดการเรียนการสอนในระดับอาชีวศึกษา จำนวน 7 แห่ง ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคสระบุรี วิทยาลัยเทคนิคมวกเหล็ก วิทยาลัยเทคนิคท่าหลวงซิเมนต์ไทยอนุสรณ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี วิทยาลัยสารพัดช่างสระบุรี วิทยาลัยการอาชีพสระบุรี และวิทยาลัยการอาชีพหนองแค สถานศึกษาดังกล่าวอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรี ซึ่งดำเนินการบริหารงานตามนโยบายกลยุทธ์กระทรวงศึกษาธิการ ด้านการผลิตและพัฒนากำลังคน เพื่อสนองความต้องการแรงงานภาคอุตสาหกรรมที่มีอยู่ในจังหวัดสระบุรี และให้สามารถเป็นแรงงานที่มีคุณภาพในภาคอุตสาหกรรมทั่วประเทศ รวมทั้งการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในระบบอาชีวศึกษาให้เป็นแรงงานที่มีคุณภาพของไทย เพื่อพร้อมเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อให้เกิดการบูรณาการเชื่อมโยงการผลิต

และพัฒนาคนทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559)จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรีให้เป็นองค์กรสมรรถนะสูง เพราะสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรีเป็นองค์กรที่รับผิดชอบโดยตรงที่ต้องสนองตามนโยบาย ซึ่งการพัฒนาคนในด้านอาชีวศึกษาจะประสบความสำเร็จได้หรือไม่ย่อมต้องขึ้นอยู่กับสมรรถนะของสถานศึกษาเอง ดังนั้นการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรีให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง (High Performance Organization) จึงเป็นการสร้างประเทศให้เกิดการพัฒนาที่มั่นคงและยั่งยืนต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรี
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรีให้เป็นองค์กรสมรรถนะสูง

วิธีดำเนินการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย (research methodology) ใช้การวิจัยแบบผสมผสาน (mixed method) โดยประยุกต์ใช้ระเบียบวิธีของการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) หน่วยในการศึกษาและวิเคราะห์ (unit of analysis) ได้แก่ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาสระบุรี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในจังหวัดสระบุรี รวมจำนวน 710 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรี ที่ได้จากการคำนวณขนาดตัวอย่างสำหรับการประมาณค่าร้อยละ ซึ่งมีความคลาดเคลื่อนไม่เกินร้อยละ 5 จากสูตร (Malholtra, Naresh K., 1996, หน้า 390) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 255 คน

กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้น (Stratified Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิจัยเชิงปริมาณ(Quantitative research) การวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้กรอบความคิดในการวิจัยดังกล่าวข้างต้นมาพัฒนาเป็นแบบสอบถาม แบบเลือกตอบ (Check List) เป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของบุคลากรในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรี โดยให้ผู้ตอบเลือกตอบตามสภาพจริงของผู้ตอบ จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ หน่วยงานที่ท่านทำงาน ประสบการณ์ในการทำงาน ตำแหน่งวิชาการ และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม เรื่อง“การบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรีให้เป็นองค์กรสมรรถนะสูง” ที่ได้ดำเนินการอยู่จริง ทั้งที่ดำเนินการผ่านมาแล้ว และกำลังดำเนินการอยู่ โดยให้ผู้ตอบเลือกตอบให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงของการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งที่ดำเนินการผ่านมาแล้ว และอยู่ในระหว่างดำเนินการ โดยประกอบด้วยข้อความตามกรอบตัว

แปรที่ศึกษาทั้ง 7 ตัวแปร รวมทั้งสิ้นจำนวน 83 ข้อ จำแนกเป็น 1. การนำองค์กร (26 ข้อ) 2. การวางแผนเชิงกลยุทธ์ (13 ข้อ) 3. การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้เสีย (13 ข้อ) 4. การจัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ (7 ข้อ) 5. การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล (9 ข้อ) 6. การจัดการกระบวนการ (7 ข้อ) และ 7. ผลลัพธ์การดำเนินการ (8 ข้อ) โดยเกณฑ์การเลือกตอบเป็นระดับความเป็นจริงในการบริหารงาน 5 ระดับดังนี้

- 5 หมายถึง มีการบริหารจัดการมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการบริหารจัดการมาก
- 3 หมายถึง มีการบริหารจัดการปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการบริหารจัดการน้อย
- 1 หมายถึง มีการบริหารจัดการน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถาม “ผลการปฏิบัติราชการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรี” ตามสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน โดยให้ผู้ตอบเลือกตอบให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในจังหวัดสระบุรี โดยประกอบด้วยข้อความตามกรอบตัวแปรที่ศึกษาทั้ง 4 ตัวแปร รวม 20 ข้อ จำแนกเป็น 1. ด้านประสิทธิภาพ (5 ข้อ) 2. ด้านประสิทธิผล (5 ข้อ) 3. ด้านคุณภาพการให้บริการ (5 ข้อ) และ 4. ด้านการพัฒนาองค์กร (5 ข้อ) โดยออกแบบสอบถามตามแบบLikert scale เกณฑ์การเลือกตอบเป็นระดับความเป็นจริงในการบริหารงาน 5 ระดับดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยจนมั่นใจว่ามีคุณภาพสูง โดยดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยได้นำความรู้จากการทบทวนวรรณกรรมและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ต้องการศึกษา คือ “การบริหารจัดการภาครัฐของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรี” และ “ผลการปฏิบัติราชการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา” โดยการสร้าง “ดัชนี” และ “ตัวชี้วัด” ของแต่ละตัวแปรย่อย แล้วยกร่าง เป็นข้อคำถามในแต่ละตัวแปรย่อย ๆ เหล่านั้น โดยเน้นความถูกต้อง ครบถ้วน และสมบูรณ์ตามกรอบแนวคิดทฤษฎีเป็นสำคัญ ในขณะเดียวกันก็สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในบริบทของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรีด้วย

2. นำร่างแบบสอบถาม เสนออาจารย์ที่ปรึกษาฯ ปรึกษาและปรับปรุงตามคำแนะนำ/ข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาฯ (ร่าง 2)

3. นำร่างแบบสอบถาม ไปหาคณาจารย์ที่มีความสอดคล้องระหว่างข้อแนะนำสู่การพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ 5 คนแล้วนำมาหาค่า IOC ปรากฏว่า มีค่าเท่ากับหรือมากกว่า .06 ทุกข้อ ในขณะเดียวกันผู้เชี่ยวชาญได้มีข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นด้วย ผู้วิจัยปรับปรุงตาม

4. นำร่างแบบสอบถาม ไปทดลองใช้ (try-out) กับตัวแทนประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 30 คน นำผลที่ได้ไปหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีการของ Cronbach ปรากฏว่าได้ค่า

ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .972 ซึ่งแสดงว่าแบบสอบถามนี้มีความเชื่อมั่นสูงมากผู้วิจัยจึงจะใช้แบบสอบถามนี้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำหนังสือชี้แจงและขอความร่วมมือของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ไปยังกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม โดยส่งทางไปรษณีย์และเมื่อตอบแล้วให้ส่งกลับทางไปรษณีย์ และโดยวิธีแยกด้วยตนเอง (โดยผู้วิจัยได้เตรียมซองจำหน่ายและติดตราไปรษณียากรให้พร้อมส่ง) ไปยังกลุ่มตัวอย่าง และการเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่กลุ่มตัวอย่างตอบแล้วส่งคืนให้ผู้วิจัย โดยได้รับตอบกลับมาทั้งสิ้น 255 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของการตอบ แล้วนำแบบสอบถามที่ได้รับตอบคืนมาทั้งหมดไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (quantitative data)

ใช้สถิติบรรยาย (descriptive statistic) เพื่อวิเคราะห์ การบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรี” และ “ผลการปฏิบัติราชการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา” กล่าวคือ การบอกจำนวนและร้อยละ การวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง (ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และฐานนิยม) และการวัดการกระจาย (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) โดยจัดระดับการบริหารด้านการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรี เป็น 5 ระดับ ตามพิจารณาจากค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.49	มีการบริหารจัดการในระดับน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50-2.49	มีการบริหารจัดการในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50-3.49	มีการบริหารจัดการในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50-4.49	มีการบริหารจัดการในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50-5.00	มีการบริหารจัดการในระดับมากที่สุด

2. ใช้สถิติอ้างอิง (inference statistic) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง “การบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรี” และ “ผลการปฏิบัติราชการของสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา” ตามสมมติฐานการวิจัย โดยการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ตามวิธีของเพียร์สัน (Pearson’s correlation coefficient) โดยแปลความหมายค่าสหสัมพันธ์ตามเกณฑ์ดังนี้

0.00-0.19	มีความสัมพันธ์ในระดับน้อยที่สุด
0.20-0.39	มีความสัมพันธ์ในระดับน้อย
0.40-0.59	มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง
0.60-0.79	มีความสัมพันธ์ในระดับมาก
0.80-1.00	มีความสัมพันธ์ในระดับมากที่สุด

การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis) โดยการหาค่าอำนาจการทำนาย และสมการทำนาย (regression equation) ทั้งในรูปของคะแนนดิบ (raw score) และคะแนนมาตรฐาน (standard score)

การวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research)

ใช้สำหรับการศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์ เกี่ยวกับ การบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรี” ตามสภาพที่เป็นจริง ทั้งดำเนินการผ่านมาแล้วและกำลังดำเนินการอยู่โดยประยุกต์ใช้การวิจัยภาคสนาม (field study) ในการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลหลายวิธีประกอบกัน กล่าวคือ 1. ด้วยการสำรวจ (survey) 2. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-depth interview) 3. การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (non-participant observation) และ 4) การศึกษาจากเอกสาร (documentary research) เพื่อค้นหาหาความจริง โดยพยายามวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์กับบริบทและสภาพแวดล้อม เพื่อให้เกิดความเข้าใจในหลากหลายมิติตามขอบเขตของตัวแปรที่ศึกษา

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

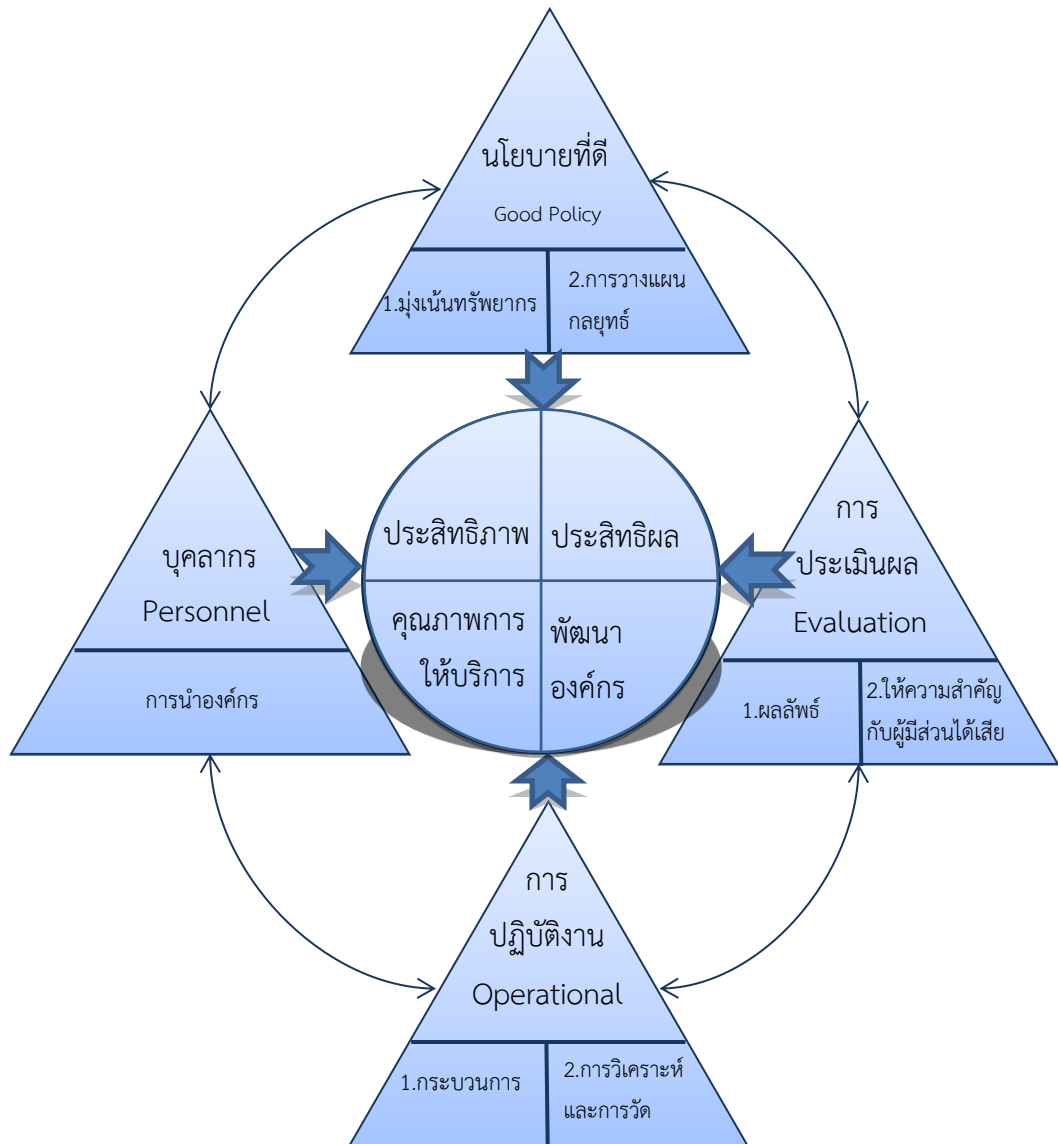
จำนวน 11คน ได้แก่ อธิการบดีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ประกอบการ และตัวแทนผู้ประกอบการซึ่งผู้วิจัยจะดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากโดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยพิจารณาจากประสบการณ์ในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในระบบอาชีวศึกษา

ผลการวิจัย

1. การบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรีมีการใช้หลักการบริหารจัดการ ด้านองค์กร ด้านวางแผนเชิงกลยุทธ์ ด้านมุ่งเน้นผู้รับบริการและมีผู้มีส่วนได้เสีย ด้านการวัดการวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ด้านการมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล ด้านการจัดการกระบวนการและด้านผลลัพธ์การดำเนินการ โดยการบริหารงานดังกล่าวมีผลต่อ ด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิพล คุณภาพการให้บริการ และการพัฒนาองค์กร

2. ภายหลังจากการนำเสนอ(ร่าง)รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรีให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง ให้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 11 คน ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงเพื่อให้ (ร่าง) รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรีให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง มีความถูกต้องและมีประสิทธิภาพมากขึ้นจนได้มาซึ่ง HPR (High Performance Rchewa) Model ดังแผนภาพนี้

การบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรีให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง HPR (High Performance Rcheewa) Model

อภิปรายผลการวิจัย

การบริหารจัดการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรี องค์กรประกอบและกลยุทธ์ที่สำคัญของการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรี ได้แก่

1. นโยบายที่ดีในการที่องค์กรใดองค์กรหนึ่งจะประสบความสำเร็จได้นั้น สิ่งแรกที่ต้องคำนึงถึงก็คือการกำหนดนโยบาย ซึ่งนโยบายขององค์กรก็เปรียบเสมือนเข็มทิศที่จะนำทางองค์กรให้เดินไปสู่เป้าหมายอย่างราบรื่น สะดวก และเกิดผลสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

2. บุคลากร เมื่อองค์กรมีนโยบายแล้ว หากขาดบุคลากรที่มีมาเป็นฟันเฟืองในการขับเคลื่อนนโยบายแล้ว ย่อมไม่อาจทำให้องค์กรนั้นประสบความสำเร็จได้ ดังนั้น บุคลากรเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่สุดอีกประการหนึ่งขององค์กรในการบริหารจัดการองค์กรให้มีคุณภาพตามเป้าหมายที่วางไว้

3. กระบวนการ กระบวนการในการปฏิบัติงานเป็นความจำเป็นอย่างหนึ่งในการพัฒนาองค์กร เพราะหากไม่มีการวางแผนงานเกี่ยวกับกระบวนการปฏิบัติแล้วย่อมทำให้เกิดปัญหาข้อขัดข้องในปฏิบัติงานอย่างแน่นอน ดังนั้น การวางรูปแบบการทำงาน มีคู่มือในการปฏิบัติงาน ย่อมทำให้การปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กรไปในแนวทางเดียวกัน ปัญหาที่เกิดขึ้นได้รับการแก้ไขในทิศทางเดียวกัน สามารถลดความขัดแย้งภายในองค์กรที่จะอาจเกิดจากการปฏิบัติงานลงไปได้ และ

4. การประเมินผล สถานศึกษาทุกแห่งต้องมีการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยมีการกำหนดตัวชี้วัดเพื่อประเมินความสำเร็จ ว่าสอดคล้องกับกลยุทธ์ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรีหรือไม่ หากผลการปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามกลยุทธ์ที่วางไว้ คณะผู้บริหารต้องมีการทบทวนและปรับปรุงตัวชี้วัดในการประเมินกลยุทธ์และความสำเร็จในการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และมีการทำกิจกรรมร่วมกับชุมชนใกล้เคียงกับสถานศึกษา เพื่อสำรวจ และประเมินความพึงพอใจของนักศึกษา ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนได้เสียในชุมชนที่มีต่อสถานศึกษานั้นๆ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัยและพัฒนานี้ สามารถนำไปสู่การให้ข้อเสนอแนะเพื่อประโยชน์มากยิ่งขึ้นดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการศึกษาการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรีให้เป็นองค์กรสมรรถนะสูง ควรดำเนินการดังนี้ ด้านนโยบายควรให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนกลยุทธ์และสื่อสารทำความเข้าใจเรื่องการถ่ายทอดตัวชี้วัดและเป้าหมายเพื่อให้บุคลากรทราบถึงความรับผิดชอบของตนเองและเกิดแรงจูงใจที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร ด้านบริหารจัดการควรกำหนดวิธีการจัดสรรบุคลากรให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานและส่งเสริมให้เกิดการทำงานเป็นทีม และด้านปฏิบัติบุคลากรทุกระดับควรสนใจ ติดตามการพัฒนากิจการปฏิบัติงาน และพัฒนาความรู้ ความสามารถ และทักษะอย่างต่อเนื่อง

2. ในการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรีให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูงนั้นมิควรพัฒนาเป็นลำดับ เพื่อให้สามารถพัฒนาได้อย่างมั่นคง สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรีได้ตระหนักถึงบทบาทและภารกิจหน้าที่ของตนเอง ในการดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กรและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งต้องประกอบไปด้วยหลักการบริหารจัดการที่ดีและมีการพัฒนาองค์กรอย่างมีคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ทั้งนี้ เพื่อยกระดับการบริหารจัดการ ปรับปรุงกระบวนการทำงาน และการปฏิบัติงานขององค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. เร่งสร้างความเข้าใจให้ความรู้เกี่ยวกับเกณฑ์การบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรี และสร้างความตระหนักให้ผู้บริหารและบุคลากรเห็นถึง

ความสำคัญของการดำเนินการเรื่องคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรี สนับสนุนและส่งเสริมให้สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรีดำเนินการพัฒนาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรีอย่างจริงจัง และมีการติดตามการดำเนินการและศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรีอย่างเป็นระบบ

4. พัฒนาศักยภาพบุคลากรโดยการอบรม ให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินการพัฒนาการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรีอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง เร่งสร้างบรรยากาศการบริหารงานภายในตามหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรีที่ดี มีคุณภาพ โปร่งใส และมีบรรยากาศที่น่าอยู่ เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้และพัฒนาตนเองของข้าราชการทุกระดับ

5. สร้างเครือข่ายพัฒนาระบบบริหารจัดการทั้งในและนอกหน่วยงาน เสริมแรง และสนับสนุนการพัฒนาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรีทั้งในระดับหน่วยงานและระดับบุคคล

6. สนับสนุนให้ทุกสถานศึกษาในสังกัดสำนักคณะกรรมการการอาชีวศึกษาสระบุรีได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และศึกษาดูงานระหว่างกันในการดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรี

7. มีการจัดนิทรรศการและประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลการดำเนินการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรี ให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียทราบอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาและให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้เสียเพิ่มเติม และลงรายละเอียดไปยังบุคลากรในสาขาวิชาและแบ่งแยกเป็นนักศึกษาในแต่ละสาขาวิชา

2. ควรมีการศึกษาถึงนโยบายของรัฐบาล และพระราชบัญญัติการศึกษาเพื่อเข้าใจถึงแนวทางและข้อปฏิบัติทางด้านการบริหารสถานศึกษา เพื่อประกอบเป็นข้อมูลในงานวิจัย

เอกสารอ้างอิง

ชไมพร เทือกสุบรรณ. (2553). ประสิทธิภาพการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติในกรมที่ดิน : กรณีการนำเกณฑ์การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) มาปฏิบัติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

คณะกรรมการการอาชีวศึกษาสระบุรี. (2557). คู่มือการประเมินผลการปฏิบัติราชการ. กรุงเทพฯ : สำนักงาน กพ. สำนักงานคณะกรรมการบริหารระบบราชการ. (2553). การพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ. สืบค้น เมษายน 2553, 2, จาก http://www.opdc.go.th/special.php? spc_id=4&content_id=153

_____. (2558). คู่มือการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ : เกณฑ์คุณภาพทางการบริหารจัดการภาครัฐ. กรุงเทพฯ : วิชั่นพรินแอนด์ มิเดีย.

สำนักงานจัดหางานจังหวัดสระบุรี. (2556). สภาพเศรษฐกิจจังหวัดสระบุรี. สืบค้น มกราคม 10, 2559, จาก <http://www.doe.go.th/saraburi/>

- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรี. (2558). ข้อมูลประชากร. สืบค้น กุมภาพันธ์ 5, 2559, จาก <http://www.ssptc.ac.th/2013/index.php>
- เอมอร ตรีพิชพันธุ์. (2553). ปัจจัยที่มีผลต่อการนำเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) มาใช้ใน กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- De Waal, A.A. (2005). The Characteristics of High Performance Organization. Business Strategy Series. vol. 8, No. 3 pp. 179-185. Emerald Group Publishing Limited.
- Eisner, E. (1976). "Educational Connoisseurship and Criticism: Their form and Functions in Educational Evaluation. Journal of Aesthetic Evaluation or Education.10, 135-150.